

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 218/07-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. augusta 2007 predbežne prerokoval sťažnosť P., a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. Š. K., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2 Cob 42/2006 z 15. februára 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P., a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. mája 2007 doručená sťažnosť P., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Š. K., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl.

6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Cob 42/2006 z 15. februára 2007.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, že namietaným rozsudkom krajského súdu bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 16 Cb 11/2003 z 19. septembra 2006, ktorým ju prvostupňový súd zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 75 250 Sk bezúročne do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Sťažovateľka uviedla, že proti rozhodnutiu okresného súdu podala odvolanie, v ktorom mu vytykala nesprávne právne posúdenie veci, keď podľa jej názoru okresný súd „rozhodol o povinnosti podávateľky podnetu na zaplatenie peňažnej sumy z titulu zmluvnej pokuty vo výške 75 250 Sk, pretože dojednanie zmluvnej pokuty bolo neurčité, pretože nebolo možné zistiť základ, z ktorého sa mala zmluvná pokuta určiť, a z tohto dôvodu je predmetné ustanovenie o zmluvnej pokute aj neplatné“. Sťažovateľka zároveň vyjadrila názor, že krajský súd zo zmluvy uzatvorenej medzi ňou a žalobcom vyvodil takú povinnosť, ktorá z nej vôbec nevyplývala.

Z uvedených dôvodov sa sťažovateľka domnieva, že rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Cob 42/2006 z 15. februára 2007 boli porušené jej základné práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Cob 42/2006 z 15. februára 2007 bolo porušené jej základné právo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, namietaný rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

Sťažovateľka zároveň žiadala o anonymizáciu údajov publikovaných v danej veci v rozhodnutiach ústavného súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že žalobou doručenou okresnému súdu 19. novembra 2002 sa žalobca voči sťažovateľke domáhal zaplata sumy 77 110 Sk, úrokov z omeškania a náhrady trov konania. O tejto žalobe rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 16 Cb 11/2003 z 19. septembra 2006 tak, že sťažovateľku zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 75 250 Sk bezúročne do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, konanie o zaplataenie 18 % úroku ročne zo sumy 77 110 Sk od 17. septembra 2002 do zaplataenia zastavil a v tomto prípade nepriznal sťažovateľke náhradu trov konania, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a sťažovateľku zaviazal nahradiť trovy konania v sume 3 855 Sk do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, ktoré odôvodnila tým, že pri zmluvnej pokute nebola určená jej výška a nebol stanovený ani spôsob jej určenia. Sťažovateľka zároveň argumentovala tým, že kúpna zmluva obsahovala nesprávne uvedenie obchodného mena predávajúceho a stanovovala aj povinnosti spadajúce do obdobia pred dátumom jej uzavretia. Sťažovateľka taktiež namietala, že vzhľadom na to, že žalobca nesplnil svoje povinnosti, čím sa dostal do omeškania, sa ona samotná ani len nemohla dostať do omeškania. Na základe toho sťažovateľka žiadala, aby krajský súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu zamietne a žalobcu zaviazže zaplatiť trovy konania.

O odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 2 Cob 42/2006 z 15. februára 2007 tak, že rozsudok v napadnutej časti vo veci samej, ako aj vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania potvrdil a účastníkom odvolacieho konania nepriznal náhradu jeho trov.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol skutkové zistenia a právne závery okresného súdu, argumenty sťažovateľky obsiahnuté v odvolaní, ako aj žalobcovo vyjadrenie k odvolaniu sťažovateľky. Okrem iného uviedol: „Odvolateľ sa nedomáhal preskúmania rozhodnutia súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa zastavenia konania, ani v časti, ktorou bol v prevyšujúcej časti žalobný návrh zamietnutý. Pretože odvolanie sa týchto výrokov rozsudku netýka, v týchto výrokoch rozhodnutie súdu prvého stupňa nadobudlo právoplatnosť. Odvolanie odvolateľa výslovne žiada zmeniť vyhovujúci výrok rozsudku tak, že sa žaloba v celom rozsahu zamieta.“

Odvolací súd zároveň konštatoval, že nebolo potrebné doplniť dokazovanie, pretože „skutkové závery súdu prvého stupňa sú správne a podložené dostatočne skutkovým stavom zisteným z vykonaného dokazovania“. Krajský súd taktiež uviedol, že sa nemožno stotožniť ani s námietkou sťažovateľky o tom, že okresný súd vec nesprávne právne posúdil.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zaujal stanovisko aj k problematike neplatnosti právneho úkonu, pričom vychádzal z ustanovení § 35 ods. 2 a 3 a § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj § 266 Obchodného zákonníka. V tejto súvislosti uviedol: „V listine – v kúpnej zmluve zo dňa 27. 4. 2004 je článok 5 označený ako Platobné podmienky. V článku 5 ods. 1 sú presne určené termíny, v ktorých žalovaný má splniť svoje povinnosti na zaplatení splátok kúpnej ceny. V odseku 2 tohto článku sa presne, výslovne uvádza, že za oneskorené zaplatenie je možná zmluvná pokuta vo výške 0,1 % za každý deň omeškania. Znenie tohto celého článku, teda odseku 1 a odseku 2 nepripúšťa iný výklad len ten, že omeškanie so zaplatením každej zo splátok má za následok zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 0,1 % za každý deň omeškania. V prvostupňovom, ani odvolacom konaní žalovaný nespochybňoval to, že by úmysel predávajúceho bol iný, než sankcionovať meškanie so zaplatením splátok kúpnej ceny. Ani výklad v zmysle ustanovenia § 266 ods. 2

Obchodného zákonníka, ktorý rešpektuje obchodné zvyklosti, neumožňuje urobiť záver o tom, že by dohodnutie zmluvnej pokuty vo výške 0,1 % denne za každý deň omeškania týmto obchodným zvyklostiam odporovalo... Z textu písomnej zmluvy zo dňa 27. 4. 2001 je nepochybné označenie predávajúceho IČOm a v závere textu zmluvy je aj odtlačok pečiatky predávajúceho s označením mena a priezviska fyzickej osoby. Tieto údaje subjektu, ktorý je účastníkom zmluvy, nevzbudzujú pochybnosti o jeho identite. Nepresné označenie účastníka zmluvy v úvodnej časti nespôsobuje samo osebe bez ďalšieho neplatnosť zmluvy.“

Krajský súd v rámci odvolacieho konania riešil okrem uvedeného aj námietku sťažovateľky o tom, že ona samotná sa vzhľadom na nesplnenie povinnosti žalobcu ani nemohla dostať do omeškania. K uvedenému krajský súd poznamenal: „Omeškanie dlžníka (mora debitoris) vymedzuje kogentné ustanovenie § 365 Obchodného zákonníka ako porušenie záväzkového vzťahu. Negatívne vymedzenie omeškania dlžníka je obsiahnuté v druhej vete. Spočíva v tom, že pokiaľ nemožnosť splnenia je spôsobená omeškaním veriteľa, nemôže dôjsť k omeškaniu dlžníka... Zodpovednosť za omeškanie má absolútny charakter. Z toho vyplýva, že ani prípadné nedodanie návodu nemohlo mať vplyv na to, že sa žalovaný dostal do omeškania so zaplatením splátok kúpnej ceny. Neovplyvňujú preto ani povinnosť žalovaného zaplatiť dohodnutú zmluvnú pokutu pre omeškanie so splnením povinnosti zaplatiť kúpnu cenu. Na zaplatenie zmluvnej pokuty nemá vplyv ani splatnosť vyúčtovanej zmluvnej pokuty vo faktúre č. 9200082, určená na 17. 9. 2002. Prílohou tejto faktúry sú presne uvedené údaje o tom, kedy sa kupujúci dostal do omeškania so zaplatením splátok kúpnej ceny, kedy splátky kúpnej ceny žalovaný platil a je teda zrejmé z tejto prílohy aj to, aká výška zmluvnej pokuty je žalobcom voči žalovanému uplatňovaná... Dohoda o zmluvnej pokute bola uzavretá písomne. Zmluvná pokuta sa uplatňuje za porušenie povinností, ku ktorým došlo po jej uzavretí. Písomne uzavretá dohoda sa môže zmeniť alebo zrušiť iba písomne (§ 40 ods. 2 Občianskeho zákonníka).“

Na základe uvedeného krajský súd rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutom výroku v spojení s výrokom o náhrade trov konania ako vecne správny potvrdil a účastníkom odvolacieho konania nepriznal náhradu jeho trov.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd v prípadoch, keď riešil problematiku možného porušenia základného práva na súdnu ochranu konkrétnym rozhodnutím všeobecného súdu uviedol, že právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neznamena právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nie je možné považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležité zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 67/06).

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je taktiež právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 209/04, III. ÚS 206/06, III. ÚS 78/07).

Ústavný súd konštatuje, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné

a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Podstatou sťažovateľkinej námietky obsiahnutej v ústavnej sťažnosti bolo tvrdenie, že skutkové a právne závery krajského súdu sú nesprávne, pretože podľa jej názoru výška zmluvnej pokuty nebola v kúpnej zmluve uzatvorenej medzi ňou ako kupujúcou a žalobcom ako predávajúcim jasne určená, nebol určený ani spôsob jej výpočtu a taktiež nebola zrejmä ani jej splatnosť.

Ústavný súd zistil, že vo vzťahu k sťažovateľkiným tvrdeniam o porušení jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným rozsudkom krajského súdu, úvahy tohto odvolacieho súdu vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti a je náležité odôvodnené. Krajský súd v namietanom rozsudku zaujal svoj názor k sťažovateľkou nastolenému problému, poukázal na to, akými zákonnými ustanoveniami sa riadil, aké skutkové zistenia a úvahy ho viedli k vyslovenému právnomu názoru. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, prečo v danom prípade nebolo potrebné doplniť dokazovanie, objasnil svoje úvahy o určitosti a opodstatnenosti platenia zmluvnej pokuty, odôvodnil skutočnosť, že neexistujú pochybnosti o identite predávajúceho, a napokon zaujal svoj názor aj k problematike omeškania dlžníka.

Po preskúmaní spôsobu a rozsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu a s ohľadom na dôvody, ktoré sťažovateľka uviedla v predmetnej sťažnosti, ústavný súd nezistil taký jeho výklad a aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka či Obchodného zákonníka, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s uvedenými článkami ústavy a dohovoru.

Z rozsudku krajského súdu sp. zn. 2 Cob 42/2006 z 15. februára 2007 podľa názoru ústavného súdu nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím

ich účelu, podstaty a zmyslu. Ústavný súd sa vzhľadom na uvedené skutočnosti nedomnieva, že by skutkové alebo právne závery krajského súdu v predmetnej veci bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V nadväznosti na tento záver ústavný súd odmietol aj tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 116/05), vychádzajúc z toho, že absencia porušenia ústavnoprávných princípov vylučuje založenie sekundárnej zodpovednosti všeobecných súdov za porušenie základných práv sťažovateľky hmotnoprávneho charakteru. Ústavný súd totiž v súlade so svojou stabilizovanou judikatúrou (napr. II. ÚS 78/05) zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až 48 ústavy. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom toho, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (II. ÚS 71/07).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľky už na predbežnom prerokovaní odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. augusta 2007